

Siilinjärven kunnan lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistukseen

Hyvinvointijaos 03.02.2026 § 4

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén, puh. 044 740 1123

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus on 19.1.2026 § 11 päätöksessään päättänyt pyytää alueen kunnilta lausunnot koskien Palvelujärjestelmän uudistus - R5 mielenterveys- ja päihdepalvelujen - uudistusta. Uudistuksen luonnokseen voi tutustua [tästä linkistä](#) ja se on myös esityslistan oheisaineistona. Kunta on valmistellut lausunnon koskien uudistusta ja lausunto on esityslistan liitteenä.

Tiivistelmä lausunnosta

Siilinjärven kunta pitää Pohjois-Savon hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistusta pääosin tarpeellisena ja perusteltuna. Nykyisellään palvelut ovat hajanaiset, palvelutarve korkea ja kustannustaso poikkeuksellisen korkea. Uudistuksen tavoitteet, kuten perustason palvelujen laajentaminen 0–19-vuotiaille, ikärajojen selkeyttäminen sekä palveluketjujen yhdenmukaistaminen, ovat Siilinjärven näkökulmasta merkittäviä ja kannatettavia parannuksia. Myös roolien selkeyttäminen ja yhteistyön tiivistyminen vammaisten palveluissa nähdään myönteisenä askeleena yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi.

Lausunnossa tuodaan kuitenkin esiin useita täsmennystä vaativia kohtia. Kunta huomauttaa, että uudistuksen taustalaskelmat pohjautuvat virheelliseen väestöennusteeseen Siilinjärven osalta, mikä heikentää palvelutarpeen arvioinnin luotettavuutta. Lisäksi korostetaan osaamisen turvaamista erityisesti alle kouluikäisten mielenterveyspalveluissa, joissa tarvitaan erityisosaamista ja täydennyskoulutusta.

Erikoissairaanhoidon palvelujen osalta kunta edellyttää tarkennuksia siitä, mitä palveluja toteutetaan eri toimipisteissä ja millä kriteereillä päätökset tehdään. Siilinjärvi painottaa lähipalvelujen säilyttämistä erityisesti vaativaa hoitoa tarvitseville asiakkaille, joille palvelujen siirtyminen kauemmaksi voi olla kohtuutonta. Kunta korostaa myös Siilinjärven merkittävän aikuispsykiatrian yksikön toiminnan varmistamista vähintään nykyisessä laajuudessa.

Lisäksi kunta pyytää selvennystä siihen, mitä tilatehokkuuden lisäämisellä tässä kohtaa tarkoitetaan, ja miten sen avulla voidaan lisätä henkilöstöresurssia. Henkilöstöpula eri ammattiryhmissä ja uutena perustettavan Varkauden aluekeskuksen henkilöstön saatavuus nähdään merkittävänä riskinä, johon hyvinvointialueelta edellytetään konkreettisia ratkaisuja. Myös Päihdepalvelusäätiön asiantuntemuksen mahdollinen menettäminen koetaan vakavana riskinä ja kunta vaatii henkilöstösuunnitelmaa osaamisen turvaamiseksi.

Uudistuksessa ei myöskään huomioida ikääntyneiden mielenterveys- ja päihdepalvelujen kasvavaa tarvetta, minkä kunta kokee puutteena. Lopuksi Siilinjärvi pitää uudistuksen aikataulua liian kiireisenä ja katsoo, ettei uudistusluonnos anna riittäviä tietoja kattavaan arviointiin. Lisäksi kunta nostaa esiin huolen siitä, että palvelujen käyttäjien näkemykset eivät ole tulleet riittävästi huomioiduiksi valmistelussa.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarvointi: Päätösten vaikutusten ennakkoarvointia ei tarvita, koska kyse on lausunnosta.

Päätösehdotus

Hyvinvointijaos päättää hyväksyä liitteenä olevan lausunnon ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi ja toimitettavaksi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus sillä erotuksella, että liitteeseen korjataan kirjaus: "Siilinjärven aikuispsykiatrian yksikössä on kerrallaan yli 200 aktiivista asiakkuutta" kuulumaan seuraavasti: "Siilinjärven aikuispsykiatrian yksikössä hoidetaan vuosittain vähintään 500 potilasta".

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 18
63/06.00.00/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan lausunnon ja toimittaa sen edelleen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Asia käsiteltiin kokouksessa esityslistan järjestyksestä poiketen §:n 14 jälkeen.

Hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.